

Glädje i himmelen

eller en syndares omvändelse och benådning

»På det att I kunnen förmå begripa med alla heliga, vad bredden och längden och djupet och höjden är, och känna Kristi kärlek, som övergår kunskapen.» Ef 3: 18-19.

På en tid, då genom vår Guds innerliga barmhärtighet så många själar inom fäderneslandet börja att vakna upp ur syndasömn och fråga efter vägen till livet, torde det ämne, vi nu företaga, vara »ett ord i sinom tid» och genom Guds välsignelse bliva några bland dem till ledning och tröst. Till det ändamålet vilja vi denna gång blott höra Kristus själv, vilja vi samla oss omkring honom vid ett tillfälle, då han själv både med ord och gärning giver svar på de viktigaste frågor, som uppvaknade syndare hysa. Vem skulle vi i dessa frågor hellre höra, än Kristus själv? Det är gott att härom få höra en upplyst och erfaren kristen, ännu mycket härligare att höra en apostel, som har Herrens vittnesbörd om sig; men likväl måste vi bekänna, att det ännu är allra härligast att höra Herren själv, som skall döma på den yttersta dagen. Gud vare lov och pris för ett sådant tillfälle! Vi samla oss omkring honom vid ett tillfälle, då »alla publikaner och syndare kommo till honom», vilket omtalas i Luk. 15 kapitel.

Men se här först den ställning, som ibland oss motsvarar vårt kapitel och i detsamma belyses av Kristus: »Min synd är alltid inför mig», så sucka alltid med en hemlig tyngd på hjärtat några sörjande i Sion, »min synd är alltid inför mig. O, jag förskräcklige syndare! Jag är ju alldeles olycklig, som aldrig kan bliva mina synder kvitt, som vet Herrens vilja, men så lättsinnigt handlar tvärt däremot, och det den ena gången på den andra».

En annan pustar: »Ack, jag förstökade syndare! Jag är ju alldeles död; jag ser synden, men kan icke ångra henne. Om jag blott kunde rätt ångra synden, så skulle jag tro, att Gud kunde förlåta det allra värsta; men då jag är så död, stenhård och säker, så är det ju alldeles förbi! Om jag blott kunde bedja, om jag blott vore rätt förkrossad, uppriktig och rädd för synden, så skulle jag väl en gång vakta mig för henne; men mitt hjärta är alldeles genomsyrat av skrymteri. Korteligen: jag är alldeles oskicklig för nåden!»

Men en tredje, som just icke för egen del är i någon nöd och behov av tröst, nej, icke ens kan begripa en så jämmerlig klagan, svarar dessa elända och säger: »Synden? Skrymteri? Man skulle låta bli att synda, så vore man icke så olycklig. Man skulle vaka litet allvarligare. Man skulle litet bättre betrakta Herrens lag, så skulle man nog lära att ångra synden.» Eller en annan sådan, något upplystare, säger: »Misströsta blott icke! Fortfar att bedja! Gud skall väl giva dig syndasorg och seger över synden. Vakta dig blott, att du icke går Guds Ande i förväg och tager tröst till dig, förrän han fått fullborda sitt luttringsverk i dig. Han, som i eder har begynt ett gott verk, skall fullborda det. Han skall kröna din bättringskamp med seger; och då, då är den saliga stunden inne, att du får tro och tillägna dig Kristi förtjänst» m.m. Och sådana rådgivare bliva mycket förskräckta och ängsliga, om den arme syndaren, tvärt emot deras råd, redan mitt i eländet, utan någon erhållen seger, nej, då ännu allting fattades, kommit till Kristus och fått trons fröjd och frid, redan förr än någon seger vunnits, tillägnat sig Kristi förtjänst och börjat sjunga en ny visa: »Gud vare tack, som har givit oss segern, Kristi vunna seger!»

O, då bliva de förskräckta och klaga: »De äro förförda, uppblåsta, förtjusta av ett löst evangelium och hava gått Guds Ande i förväg. Nej, nej, det går icke så fort och så lätt att komma till den rätta tron. Jag har nu sökt i så många år, men kan icke ännu berömma mig att redan vara salig, och dessa komma direkt från allehanda synder till tron, äro genast saliga och fullkomliga!» Så knorra de, fastän den benådade syndaren endast berömmar Kristus, icke sig, och fastän hela hans väsende bevisar, att fröjd i Herren är hans starkhet, att han icke blivit vårdslösare i sin vandell, utan nu först fått helgelsens rätta liv och kraft.

Om allt detta, om förtappade syndares benådning, om deras glädje och frid och deras nya helgelsekraft och om dem, som knorra, följer nu i vår text Kristi egen beskrivning. Och »nu väl, alla I, som törsten, kommen efter vatten, och I, som icke haven penningar, kommen, köpen säd. och äten, kommen, köpen säd utan penningar och för intet både vin och mjölk (Jes. 55). Här är himmelens port, här Herrens

»hugsvalelses bröst», här är oss gott att vara. Här få vi höra Herren Kristus själv tala och se, huru han handlar med syndare. Men väl må man frukta sig för att läsa eller höra detta med ett kallt, förstrött och likgiltigt sinne, förutan hunger och törst; ty de mätta och rika låter Herren även här gå bort tomma. Och länder icke ett sådant stycke, som detta, till någon verklig nytta, så har man mindre att vänta av andra. O, en text, varvid man väl må bedja med Paulus, »att vår Herre Jesu Kristi Gud, härlighetens Fader, må giva oss vishets och uppenbarelses Ande i sin kunskap och upplysa vårt hjärtas ögon, så att vi förstå, vilket hopp det är, vartill han har kallat oss, och vilken rikedom är av hans arvs härlighet bland de heliga, att vi må begripa med alla heliga, vad bredden och längden och djupet och höjden är, och känna Kristi kärlek, som övergår kunskapen».

Se först sammanhanget och anledningen till de tre härliga liknelserna i vårt kapitel! Till Jesus kommo alla publikaner och syndare. Dessa blevo så nådefullt emottagna, att de skriftlärdade och fariséer »knorrade» däröver och sade: »Denne mottager syndare och äter med dem!» Då svarade Jesus med dessa tre liknelser om det förlorade fåret, den förlorade penningen och den förlorade sonen. Han sade icke: Nej, jag mottager icke syndare, utan tvärt om bekräftade han det och försvarade sig. Men han sade, att det icke ens var därmed nog, att han mottog syndare; nej, i alla tre liknelserna säger han, att han ock söker dem och löper emot dem, ja, att det till och med varder »glädje i himmelen» inför Gud och hans änglar över en enda återkommen syndare.

Slutligen tecknar han också fariséernas knorrande, då han beskriver den förlorade sonens äldre broder, huru han icke vill gå in och deltaga i glädjen, utan står utanför och knorrar emot fadern för hans allt för stora kärleksbevis mot »denne (brodern), som», säger han, »har förtärt dina ägodelar med skökor». Se då här höjden och djupet, bredden och längden av Kristi kärlek, som övergår kunskapen! Här blir något ljuvligt för syndare, här blir gästbud för de fattiga, för de ovärdigaste gäster! Men de mätta, rika, raska och starka, för vilka synden ännu är lätt som en fjäder, de skola däremot, med Israels barn i öknen, säga: »Vår själ vämjes vi denna lösa (eller usla) föda.» Men det skall komma även för dem en dag, då de skola bliva klena, modlösa, svaga, då de skola blekna och sjunka tillsammans, blott i saknad av den tröst, som nu är dem så överflödigt, som nu omöjligt kan smaka dem.

Nu väl, I andligen mätta och rika, vad synes eder om en sådan andlighet, då hela Kristi kärlek icke kan smaka eder? Om I ock ären gamla kristna, grånade i Herrens tjänst, så är det ändå ett lika bestämt tecken, att döden dock nu är »i grytan», att livet i Gud dock nu somnat och dött därinne, att I dock nu ären goddagsfolk, som levers i vädret, då I blivit så helbrägda, mätta och starka, att det icke mer är eder angeläget, dyrbart och ljuvligt att få stå med publikaner och syndare och emottaga barmhärtighet. David, Paulus, Petrus och alla helgon kunde aldrig växa ifrån behovet av syndaretrösten. (O, det är den snällaste konst att fånga skrymtare, eller göra döda kristna uppenbara, att blott ställa fram nådens rikedom i Kristus och se, om denna är dem kostlig eller tvärt om för dem överflödigt och tillräckligt känd.)

Men det finns några usla syndare, som (efter vad de själva mena) aldrig borde tröstas, emedan de aldrig kunna vara, som de borde; eller några storsyndare, som veta med sig något förskräckligt och med rätta borde vara fördömda; eller några urbota fördärvade hjärtan, som aldrig kunna bliva rätt uppriktiga, allvarliga, förkrossade och bedjande. Hören, alla I publikaner och syndare! I ären således förlorade varelser, förlorade får, förlorade söner och döttrar! Men hören här av Kristi egen mun, att det är just sådana han söker, och just i detta förlorade tillstånd, förrän de ännu blivit bättre. Och som, enligt lagen, »var sak må bestämmas efter två eller tre vittens utsago», så hava vi ock här tre vittnen för denna tröstliga sanning.

Först vittnar Kristi verkliga gärningar därom; ty hela orsaken till fariséernas knorrande var just, att han hade så nådefullt emottagit publikaner och syndare. Här ser jag då för mina ögon, att Kristus verkligen förlåter och benådar syndare - och stora syndare, som hade verkliga synder, svåra och helt otillbörliga synder på samvetet. Publikanerna voro allmänt kända för sitt dåliga leverne, synnerligen för skinnande, rofferi och skalkstreck vid sina tullbefattningar.

Namnet syndare i denna sammanställning innefattar alla andra för grova synder och laster beryktade personer; så att med dessa två ord betecknas själva dräggen och avskummet av folken. Nu ser jag här för ögonen, att Kristus verkligen mottager dessa allra värsta syndare, så snart de i sin skam och

fördömelse komma till honom och vilja bli hans. Härom vittna hans gärningar, här och över allt i hela skriften, allt ifrån världens begynnelse. Detta är summan av allt Guds evangelium, att »Jesus mottager syndare». Men om detsamma, vittna, för det andra, till och med hans fiender. De knorrande fariséerna ville visst icke säga något gott om honom, eller något, som skulle trösta syndare; men i sin fientlighet säga de här vad som är vårt ljuvaste evangelium. »Denne mottager syndare och äter med dem!» De, som frukta, att Jesu vänner berömma honom för mycket, må då tro hans fiender! Även de säga: Han mottager syndare! För det tredje vittna allra härligast hans egna ord härom. O, en evig tröst! Vem skulle jag tro i denna min allra viktigaste fråga om Gud; om icke honom själv? Här får jag då se Gud inuti hjärtat, se, huru han betraktar syndare, vilka tankar han har om oss.

Se nu här »höjden och djupet»! Med ögat på de grövsta syndare, »publikaner och skökor», säger Kristus: »Jag anser dem såsom förlorade får, såsom en förlorad dagspenning, ja, såsom förlorade och sörjda barn! Jag har ett sådant hjärta för dem, att jag gör såsom den, vilken har hundra får, men saknar ett enda och genast lämnar de nio och nittio, som äro i behåll, och går omkring och söker det enda, som är borta, tilldess han finner det. Och då jag funnit mitt får, slår och driver jag det icke framför mig, utan lägger det på mina axlar med glädje och bär det till hjorden och säger till mina vänner: Glädjens med mig, ty jag har funnit mitt får, som var förlorat.

Jag är såsom den kvinna, vilken har tio penningar (drakmer), vilka äro för henne lika många dagars arbetslön; hon har förlorat en av dem, och genast tänder hon ljus och sopar golvet och söker granneligen efter den enda penning, som är borta; och då hon funnit den, utbrister hon: Glädjens med mig! ty jag har funnit den penning, vilken jag hade tappat bort. Så har ock jag arbetat för människosjälar och räknar var och en av dem såsom min mödas lön på min trettioåriga arbetsdag och vill icke förlora en enda av dem.

Nej, såsom det blev glädje för herden, som fann sitt förlorade får, och för kvinnan, som fann sin penning; sammalunda, säger jag eder, varder glädje i himmelen över en enda syndare, som bättrar sig. Ja, jag är en fader, som har två söner. Den ene av dem blir mig ett sorgebarn. Han vill icke stanna under min tuktan, han vill hellre sakna mitt bröd; han far bort i främmande land och där förslösar han sitt arv genom ett lastbart leverne.

Men han kommer i nöd. Förnedrad till svinens sällskap, får han icke ens tillfredsställa sig med svinadrav. Då kommer han till besinning, börjar tänka på sin faders hus, där legodrångarna hava bröd nog, och står så upp för att gå åter till sin fader. Och då han ännu är långt ifrån, ser fadern honom och igenkänner i honom sitt barn.

Det blir honom då underligt om hjärtat, uppvärmd av faderskänslor, blir han ung på nytt – han begynte varkunna sig; han kunde icke tänka på den ovärdige sonens brottslighet, utan sade vid sig själv: Han är ju min Benoni, min smärtas son, för vilkens liv jag dött i en svettkamp, hårdare än Rakels (1 Mos. 35: 18). Jag måste förbarma mig över honom!

Och han lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom; och han klädde på honom den yppersta klädningen och satte en ring på hans hand och skor på hans fötter och lät anställa en fröjdefest för hans återkomst, sägande: Man måste nu glädjas och fröjdas; ty denne min son var död, och har fått liv igen; han var förlorad och är återfunnen. Sådant är mitt hjärta för syndare, ja, för dessa föraktliga publikaner och skökor!» Så talar Herren själv. Se höjden, se djupet »av Kristi kärlek, som övergår kunskapen».

När man med skälig uppmärksamhet och sans betänker, att Kristus med alla dessa liknelser målar sig själv och syndaren, att hans ändamål just är att låta oss märka, huru hans förhållande till syndare är, huru syndaren för hans hjärta ser ut och betraktas; så är det ju högst tänkvärt, först att den nådige Herren väljer sådana liknelser, som handla om menlösa, ja, medvetlösa och blott förlorade ting, såsom »fåret» och »penningen»; och sedan, att han om den ovärdige sonen icke har ett enda ord om det brottsliga i hans förhållande, utan visar blott på hans förlorade tillstånd. Han säger icke: Denne min son var en nedrig föraktare, men jag har förlåtit honom, utan han säger: »Denne min son var död och har fått liv igen; han var förlorad och är återfunnen; låtom oss äta och göra oss glada.»

O, här märker jag, att det är något allvar med det, som Paulus säger: »Icke tillräknande dem deras överträdelse.» – »Gud försonade i Kristus världen med sig, icke tillräknande dem deras överträdelse.»

och med det Herren själv så uttrycker: »För intet haven I blivit sålda, I skolen ock utan penningar återköpas»; och åter Paulus: »Såsom genom en överträdelse fördömelse kom över alla människor, så har ock genom en rättfärdighet rättfärdiggörelse till liv kommit över alla människor. Ty såsom genom den ena människans olydnad de många hava blivit gjorda till syndare; så skola ock genom den enes lydnad de många göras rättfärdiga.

Vi blevo försonade med Gud genom hans Sons död, medan vi voro fiender.» Och då förstår jag, vad åter Paulus förklarar, att förebråelser, fordringar och domar, korteligen, »allt vad lagen säger, det talar han till dem, som hava lagen, på det (i det ändamål) att var mun må tillstoppas och all världen varda brottslig för Gud» – det talar han i det ändamål, att han skall vara oss en tuktomästare till Kristus, på det att vi skola varda »rättfärdiggjorda av tro».

Ty sedan Herren »kastat allas våra synder uppå honom», sedan Guds Son varit »född under lagen» för oss »och utgjutit sitt blod till syndernas förlåtelse», så gäller för Gud alls intet i himmelen eller på jorden, utan endast Sonens lydnad; så äro för Gud alla syndare lika – »det är ingen åtskillnad; alla hava syndat och varda rättfärdigade» etc. (Rom. 3); så har Gud intet i himmelen eller på jorden, varom han så nitälskar, som Lammets ära, sägande: »Hyllen Sonen, att han icke må vredgas» e.t.c. – Detta är hela hemligheten, varför Herren så nådefullt emottager de ovärdigaste, förlorade söner och glädes över dem. Ty att hylla Sonen, därtill är ingen så skicklig och beredd, som de arma syndare, vilka intet annat hava än synd och skam.

Därav kommer, att Herren till de mest religiösa sade: »Publikanerna och skökorna ingå i Guds rike förr än I»; därav kommer, att han sade: »De första skola vara de sista, och de sista de första.» Så underligt dömes det i nådens rike! Därför blir det, såsom Luther säger: »Många gå i fromhet ända till himmelens port och komma likväl till helvetet; och många gå i synd och ogudaktighet till helvetets port och komma likväl till himmelen.» Denna höga, underliga regering, denna fina, skarpa, hemliga dom genomgår hela Kristi rike.

Därför, om du vill nalkas Gud, så vakta dig väl, att du icke kommer fram med någon egen värdighet för honom; ty då är han en förtärande eld. »Men emot synden är han ock en förtärande eld! Huru skall jag då bete mig?» - Svar: Därför måste du stanna för Guds vittnesbörd om sin Son, att »han lade på sig vår sveda», nämligen just svedan av denna förtärande elds hetta och lagens förbannelse; »han blev sargad för våra överträdelser och slagen för våra missgärningar». - Om du icke tror, att dina synder blevo kastade på Kristus och gjordes till hans egna, och däremot, att hans förtjänst och gärningar äro dig skänkta och äro dina egna, så blir du evinnerligen fördömd!

Om du ock varit i svåra synder och ännu är stadd däruti, ja, i något helt otillbörligt, varigenom du är helt olycklig och förtappad, så kan du omöjligt genom något arbete bliwa fri därifrån (se Rom. 7-13), utan endast därigenom att du mitt i din värsta nöd kommer till denna tro på Kristus; att du stannar för den gode Herdens röst, d. ä. så hör evangelium, att ditt hjärta därav övervinnes, intages och hugsvalas blott med Kristi förtjänst och nåd.

Då är du på stunden i hans famn och på hans axlar. Då är på stunden fröjd i himmelen och fröjd i ditt hjärta. »Både du och Gud är nöjd, och all din dom försvann.» Fadern omfamnar sonen och sonen omfamnar fadern. Nu är det icke en svår, ängslig och omöjlig sak att älska och tjäna din Frälsare. Nej, nu är det ditt hjärtas lust och liv. Allt detta följer blott med tron. Allt detta sker i den stund, då du i syndanöd tror på Kristus. Därför än en gång: om du icke tror, att dina synder äro Kristi egna och hans gärningar dina egna, hans förtjänst, »den yppersta klädningen», din egen, så är du evinnerligen fördömd.

O, när du här ser Kristi kärlek, huru han brinner, huru han beskriver den, att han löper efter ett borttappat får, och huru det varder hans glädje, när det återfinnes, så gör honom denna glädje. Du har ofta bedrövat honom, gör honom nu glädje! Detta sker genom tron - den tron, att dina synder äro hans, och hans rättfärdighet är din.

Så snart Kristus hade med både ord och handling visat sitt brinnande hjärtelag, huru han »mottager syndare», ja, söker efter dem m. in., så framställer han strax därpå den väg, på vilken vi varda delaktiga av denna hans stora nåd. Han visste väl, huru nödvändigt detta var. Allt evangelium, all

predikan om nåden, om Kristi förtjänst och Kristi kärlek, blir alldeles fruktlös, om man icke även får en sann underrättelse om, huru och när man får del därav, om nådens ordning eller syndarens omvändelse. Ty eljest skola somliga tyda nåden så, att även alla säkra och obotfärdiga skola hava tröst; andra åter tvärt om så, att alla rätt väckta, syndbetryckta och eländiga själar bliva utestängda därifrån.

Den ene beskriver bättringen, vilken går före tron (Mark. 1:15; Luk. 24:27), alldeles på samma sätt som helgelsen, och menar, att all synd måste först övervinnas, innan nåd gives. En annan åter menar, att om man blott har kval över sina synder, så har man den rätta bättringen och får tro sig vara frälst, även fastän ingen förändring följer med denna ånger och tro. Den ene vill hava varje andlig födelse uti alla dess minsta delar och omständigheter efter en viss punktlig uppställning och fordrar, att var och en, som är född av Anden, skall hava reda på det heliga vädrets gång (Joh. 3:8), innan han får tro sig vara frälst.

En annan åter menar, att allt, som är religiöst och fromt, skall vara saligt och gott, utan all prövning, om där är den bättring och den tro, som skriften omtalar - för att icke tala om de grövre villfarelserna, som antingen på grund av Guds allmänna nåd eller av Kristi förtjänst uppbygga den meningen, att ingen människa skall gå förlorad, utan att alla skola bliva saliga.

Redan blott för en sådan meningarnas förbistring, o, vilken nåd, att Herren Kristus själv förklarar oss också vägen för nådens undfående! Men i synnerhet skall detta vara kärt och ljuvligt att höra för en om sin salighet rätt bekymrad själ. En sådan gör ofta allt evangelium för sig till intet med en enda fråga: »Vem skall allt detta tillhöra? Om Kristi kärlek vet jag, om nåden, om försoningen vet jag; men allt detta skola ock de fördömda veta och till sin eviga hjärtepinna minnas. Alla äro återlösta; icke bliva därför alla frälsta och saliga. Det finnes således ett villkor å vår sida. Om jag blott visste, att jag hade den rätta bättringen, omvändelsen, tron in. m., så skulle jag tro, att de gruvligaste synder bleve mig förlåtna» o. s. v. Se då här Kristi eget svar på alla sådana frågor. Han har uti den förlorade sonen och hans återvändande med de livligaste färger målat en syndares omvändelse och bättring, samt vad därpå följer. Gud upplyse blott våra förstånds ögon, att vi kunna se det!

Han säger: En man hade två söner. Varför två? eller vilka äro dessa två söner? De äro två slags människor, som alltid finnas inom kyrkan; de två hopar, som också nu omgävo Kristus, och vilka han härmed. skildrade. För att förstå en liknelse, är alltid nödigt att betänka anledningen till densamma. Anledningen var, att till Jesus kommo en hop olyckliga, bortkomna, förnedrade syndare; medan en annan hop, som ansågo sig icke vara så bortkomna, knorrade över den nåd, varmed Herren emottog den förlorade, ovärdiga hopen (se v. 1-3). Därför följer här omsider, huru den förlorade sonens äldre broder knorrade över faderns godhet mot den återkomne sonen och berömde sig själv av att aldrig hava överträtt hans bud.

Dessa två söner äro således: den stora, lättsinniga hopen och den självrättfärdiga hopen inom kyrkan. Men snart hava vi ännu en tredje person i liknelsen: den återkomne, benådade och på nytt levande sonen. Där evangelium predikas och några komma till sann omvändelse, finnas alla dessa tre. Och då hava vi hela kristenheten här beskriven: först den lättsinniga, gudförgättna hopen; för det andra den omvända och benådade hopen; och för det tredje, den självrättfärdiga, knorrande hopen. Den första är världslig, oandlig; de två senare äro religiösa och likväl inbördes olika.

Dessa tre hopar finnas i alla tider och i alla världens länder, där Kristi evangelium predikas, vilken kyrkoavdelning, vilka partier eller enskilda meningar där eljest må råda. - Men vi gå nu att följa den förlorade sonen uti hans olyckliga förnedring samt uti hans saliga återvändande och benådning.

Här beskriver nu Herren Kristus först syndarens förlorade belägenhet. Sonen tog ut sitt arv och for bort - för långt bort i främmande land, och där förskingrade han sin egendom genom ett överdådigt leverne. Vad detta betecknar, är lätt att förstå, nämligen huru en människa går bort ifrån Gud, blir ett världens barn, förlösas döpelsenåden och allt, som följde därmed, är död i överträdelser och synder och lever utan Gud i världen.

För att sålunda vara fjärran från Gud och hava förlösat sitt arv, därtill fordras icke att vara lastbar och brottslig; ty det liderliga levernet omtalas först sedan (v. 15), såsom blott en annan grad och form för

samma gudlösa liv. Nej, man kan vara den bästa medlem av samhället, redlig, ordentlig och välgörande, och likväl vara »levande död», likväl vara »utan Gud i världen».

Vi skola giva akt på de ord, Herren här brukar om den förlorade sonen. Det första är, att han for långt bort i främmande land. Märk, han säger icke, att han begick något brott, utan endast, att han »for bort», ja, »långt bort» - »i främmande land» - var borta från sin fader. Ett världens barn, d. ä. en människa av den vanliga sorten, den allmänna hopen, en icke pånyttfödd själ, är alltid borta från Gud, om hon ock eljest är den naturfrommaste, mest älskliga, hon är likväl alltid borta - ja, även då hon beder eller böjer sina knän vid Herrens altare; ty därom säger Herren: »Detta folket nalkas mig med sin mun och ärar mig med sina läppar, men dess hjärta är fjärran ifrån mig.»

Det andra ordet var: Han förskingrade sin egendom, sitt arv, d. ä. barnskapet hos Gud, delaktigheten i hela Kristi förtjänst, den helige Ande i hjärtat och den eviga saligheten i himmelen, korteligen, allt, som Kristus förvärvat oss och som skänkes oss i dopet, är förslösad; människan är åter hel och hållen under djävulens våld, försänkt i allt det elände, som härflöt av Adams fall. Men av Adams fall kom förlusten av hela Guds avbild, och det blev människohjärtats bestämda natur att älska synden och det förgängliga, men däremot vara obenägen för Gud och det himmelska; och det blev människoförståndets bestämda natur att fatta det jordiska, men icke det himmelska, att i sina tankar om Gud och andliga ting fara vilse och hellre tro lögnen än sanningen.

Allt detta är en gång för alla människonaturens lika så bestämda art, som det är snöns och isens art att vara kall, och eldens art att vara varm. När människan gått bort från Gud och förslösad sitt arv, är genast denna natur den regerande. Hit hör vad Herren vidare säger om den förlorade sonen: »Han var död» (v. 24). Märk död! Uti det lekamliga var han visst levande och livlig; men han var andligen död, död för Gud och det andliga! Även antyder Herren (v. 17), att han var ifrån sig, ifrån sina sinnen, ty för de orden: han besinnade sig, står i grundtexten: han kom till sig. Ja, en människa, som kan leva borta från sin Gud, är visst ifrån sina sinnen.

Allt detta kunde på det livligaste visas med otaliga exempel ur varje vanlig människas stundliga förhållande i det andliga. Är du icke ifrån dig, då du kan tro Guds närvaro, och du likväl vågar tala och göra, vad du icke vill göra, om blott en ängel visade sig i rummet? Är du icke andligen död, då du tror, att Guds egen Son blivit människa, blivit vår broder och släkting, och du likväl aldrig varit så glad däröver, som över en ringa jordisk gåva? Är icke hjärtat till sin natur jordiskt och andligen dött, då du kan tala hela dagen om det jordiska och icke en timme om Frälsaren? »Varav hjärtat är fullt, därav talar munnen.»

Men exemplen bleve för många att uppräknas. Allt vad Kristus har sagt om den förlorade sonen - »han for långt bort» - »i främmande land» - »förskingrade sin egendom» - »var död och ifrån sig» - är blott vad aposteln säger om oss alla i Ef. 2: »I voren utan Kristus, avskilda från Israels samfund och främmande för löftets förbund, utan hopp och utan Gud i världen - I voren döda genom edra överträdelse och synder, i vilka I fordom vandrades efter denna världens skick, efter fursten över luftens makt, över den ande, som nu är verksam i otrons barn, bland vilka ock vi alla fordom levde i vårt köttets begärelser, görande vad köttet och tankarna ville, och voro av naturen vredens barn, likasom de andra» (v. 1-3, 12).

Men att leva utan Gud i världen, blir omsider för människoanden ödsligt och hemskt. Tänk, att om morgonen uppstå utan Gud, somna till natten utan Gud, vara utan Gud i arbetet och utan Gud i vilan, utan Gud i glädjen och utan Gud i sorgen - O, ett hemskt och ödsligt liv! Ty som själen likväl är utgången från Gud och ämnad för livet med Gud, så uppkommer härigenom en ödlig tomhet. Därom säger nu Jesus vidare om sin förlorade son: Och sedan han hade förslösad allt, vart stor hungersnöd i det landet, och han begynte lida brist - han kände en ödlig tomhet och saknad i sin själ. Och vad gjorde han då? Se nu här övergången från det vackrare världslivet till det grova och liderliga levernet, varmed en ödlig själ vill döva all besinning och söker en ersättning för friden i Gud! Han gick och gav sig till en av inbyggarna i det landet; och han skickade honom ut på sina marker att sköta svin.

Detta är förnedringens djup! Där sitter nu en rik mans och öm faders älskade son, långt borta från det rika, lyckliga fadershuset, i ett främmande land, med utnötta och orena lämningar av goda, dyrbara

kläder, uthungrad och tom, bakom en obarmhärtig herres uthus, för att se på de bökande svinen och höra på deras grymtande. Så jämmerlig beskriver Kristus en syndares belägenhet, som övergivit sitt livs Gud, sin himmelske Fader. Ämnad att vara Guds och änglars sällskap, att gå prydd i Kristi rättfärdighets skinande klädnad, att hava Herrens helige Ande i sitt hjärta, är han nu förnedrad till den grymme djävulens träl och är satt till att sköta de orenaste lustar och begärelser.

Då längtade han efter att få fylla sin buk med de fruktskidor, som svinen åto; men ingen gav honom. Syndaren finner icke den tillfredsställelse, han sökt, icke ens i den friaste levnad efter sina lustar. Han får väl smaka på svinadraven, men får icke fylla sig, d. ä., han får ingen mättnad och tillfredsställelse, utan blir blott ännu mer olycklig, hemsk och orolig i sitt inre. Denna nöd blev, säger Herren, en orsak till hans besinning: Då besinnade han sig och sade: Huru många min faders legodrängar hava icke bröd i överflöd, och jag förgås här av hunger! Jag vill stå upp och gå till min fader.

Här äro åtskilliga omständigheter att märka. Att Herren här säger, att nöden drev den förlorade sonen till besinning, och icke talar om någon budskickning från fadern, icke talar om det egentliga väckelsemedlet, ordet, eller om Andens kallelser, kommer härav, att hans göromål här var att visa skillnaden mellan de grövre synderna och de självrättfärdiga. Han sade till fariséerna: »Publikanerna och skökorna skola ingå i Guds rike förr än I.»

När han nu skulle visa orsaken därtill, så nämnde han icke det, som de hade gemensamt, ordet och Andens kallelser, utan blott det, som utgjorde skillnaden emellan dem, nämligen att då fariséerna voro legodrängar, som hade bröd i överflöd, d. ä. hade nog tröst i sitt eget arbete, sin tjänst och rättfärdighet*, voro däremot publikaner sådana förlorade söner i fjärran land, som kände sin nöd och därför snarare anammade ordet och Andens kallelser.

Men eljest är det Kristi bestämda förklaring: »Ingen kan komma till mig, utan att Fadern drager honom». Till en nyfödelse av Anden fordras Andens eget medel och Andens eget arbete i själen. Syndens grovhet och ryslighet, den därpå följande vämjelsen, tomheten och oron; vidare, lekamlig nöd, sorger och förluster, felslagna förhoppningar i världen, anhörigas oväntade dödsfall - allt sådant, som här betecknas med den förlorade sonens svåra hungersnöd i det främmande landet, använder Herren att väcka syndare till den första besinningen; men ingen hjärtats nyfödelse sker blott därigenom.

De äro många, som för sorger och felslagna förhoppningar fly till religionen, att i densamma få tröst och ersättning; men dessa bliva icke sanna kristna, om icke ordet nu uppväcker hos dem en ny sorg, som övergår och uppslukar den jordiska sorgen - en »sorg efter Guds sinne, som kommer åstad bättring till frälsning, som man icke ångrar». Därför säger ock Herren här, att den förlorade sonens sorg var egentligen denna: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig, jag är icke mer värd att kallas din son.

Men vi gå åter till texten. Herren säger: Då besinnade han sig, eller då kom han till sig själv - han hade varit ifrån sig, varit såsom i yrsel. Vi hava även visat, att var och en, som är borta från sin Gud, även den allra klokaste och bästa naturmänniska, är ifrån sig. Klok och tänkande i allt annat, är hon blott i det andliga ifrån sina sinnen, och tycker sig likväl även däri vara mycket redig, tänkande och klarsynt. Men efteråt sitta alla väckta och förundra sig och säga: Var har jag haft mitt förstånd, var har jag haft mina ögon och öron, som icke förr sett och besinnat detta?

Men när den förlorade sonen nu var kommen till sina sinnen, o, vilka bittert ömma betraktelser som nu stodo för hans själ! Han sade: Huru många min faders legodrängar hava icke bröd i överflöd, och jag förgås här av hunger! Här sitter jag i ett främmande land, långt borta från min faders boning, i hunger och smuts, förnedrad till svinens sällskap, och får icke ens fylla mig med svinadrav; och i min faders hus hava legodrängarna bröd nog; och jag, som är son och arvinge, förgås här av hunger. O, jag vill stå upp och gå tillbaka till min fader och säga till honom: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig; jag är icke mer värd att kallas din son; låt mig vara som en av dina legodrängar.

Märk, han hade ännu blott den tro och tröst, som ligger i vår natur, nämligen att om han rätt bättrade sig och komme rätt, ångerfull och förkrossad till sin fader, så skulle han få nåd. Sådan är alla väcktas

första tröst. Därför kunna de ofta vid den första väckelsen hava många ljuva och tröstefulla föreställningar om Gud, grundade på deras blivande ånger och bättring. Av sådan tröst komma nu de mest ömma betraktelser, sådana som den nyss anförda av den förlorade sonen: »I min faders hus hava legodränkar bröd i överflöd, och jag (som är son) förgås här i hunger.» I sanning en betraktelse, som borde väcka varje bortkommen syndare till besinning.

Den lyder i en väckt själs mun ungefär sålunda, när bibelspråket bortlägges: Här går jag i världens, satans och lustareas slaveri, förnedrad, långt bortkommen i synd och nådeförakt. Men ack, jag är ännu en människa, ämnad till något högre än detta förnedrande slaveri. Jag har ju ännu en Fader i himmelen! Ja, ännu en huld Frälsare, som en gång dyrt köpt mig till att vara ett himmelens barn, som ock en gång i dopet upptagit mig i sina armar. Och nu, nu är jag så långt bortkommen, så djupt förnedrad, blott för mina syndiga lustars skull. O, vad har jag vunnit i deras tjänst? Intet annat än tomhet och kval. Vad de själar måtte vara lyckliga, som känna Gud och stå i vänskap och förening med Gud! O, jag vill stå upp och gå tillbaka till min Fader. Jag vill i sann bättring, med ett förkrossat och ödmjukt hjärta, bedja honom om nåd, men icke blott om nåd, utan ock om att få bliva hans tjänare, så skall han icke förskjuta mig o. s. v.

Se, på detta sätt blanda sig ånger och egenrättfärdighet, bättringsuppsåt och otro, kval och ljuva känslor om varandra. Detta innebär motsägelser, torde någon mena, och det kan icke nekas; men förhållandet är just det, att en väckt själs bättringsarbete är fullt av motsägelser. De oerfarna säga: Huru kan en över sina synder förskräckt och nedslagen själ hysa egenrättfärdighetskänslor? Jo väl, det är nog icke bättre med Adams barn, än att de ännu i de sämsta omständigheter vilja omgiva sig med några självrättfärdighetens fikonlöv och icke komma inför Gud alldeles blotta och förtappade. Detta skall snart bevisas med Kristi egna ord i denna hans beskrivning på en syndares omvändelse. Men vi vilja först betrakta, huru Herren här utmärker bättringens äkthet och redlighet, på det, om möjligt, någon självbedragen själ kunde en gång i Herrens namn väckas och märka sitt väsendes falskhet.

Vi tala icke därom, att den förlorade sonen klagade över sin synd: Fader jag har syndat mot himmelen och inför dig m. m., ty alla människor veta, att man skall känna och ångra synden; många obotfärdiga lida ock ofta starka kval av synden och komma likväl aldrig till bättring; utan det första ord, varav vi här skola märka bättringens redlighet, är detta: Jag är icke mer värd att kallas din son; men låt mig vara såsom en av dina legodränkar.

Märk! Han ville hellre bliva blott en »dräng» i sin faders hus, hellre gå i träget drängarbete, än vara borta i syndens främmande land. Han ville taga tjänst hos sin fader och bliva bunden vid honom. Det finns många, som i kval över sina synder komma till Gud och hans ord och vilja hava nåd, tröst och ro för sina oroliga hjärtan; men de vilja icke för alltid bliva hans, vilja icke heller för Herrens skull försaka och lida något. De vilja så att säga hava faderns bröd ut till det »främmande landet», i vilket de befinna sig, de vilja icke komma i hans tjänst. I den rätta bättringen åter söker själen att bliva en helt ny människa för alla sina levnadsdagar, att bliva Herrens livegen, och aktar icke, vad hon skall lida, blott hon får för alltid bliva Herrens egen.

Hon säger av hjärtat: »Kosta vad det kosta vill, blott jag får bliva Herrens; sedan aktar jag icke, vad jag skall lida.» Och sannerligen, går icke bättringsbekymret därhän, att allt annat i hela världen blir en småsak emot att få bliva en rätt kristen, så är det ännu icke rätt. En annan sak är, att människan, såsom Luther över 6:e Psalmen säger, »i denna nöd åtager sig mer, än hon någonsin kan utföra», och att det går skröpligt med själva verket; men det är likväl hennes fulla allvar och mening, och det måste komma därhän, att hon gärna vill göra och lida allt, blott hon kan få nåd. De, som hava detta allvar, att ingenting i världen är dem så angeläget, som att bliva rättsinniga kristna, klaga ändå alltid, att de icke äro allvarliga, utan alltför kallsinniga och tröga.

Herren säger vidare: Och han stod upp och gick till sin fader. Detta är det andra beviset. Hör! Det stannade icke vid blotta tankar, ord, klagan, föresatser, utan det blev ock verk och gärning. Skall du ännu hava mod att tiga med din falskhet och hålla god min, hoppas och vara lugn, du som blott hör, tänker och, när så fordras, talar om bättring, ånger, syndens och världens övergivande, men aldrig verkligen företager dig själva saken? Du gycklar så med Herren och din själ, att du begär nåd, men ville bliva kvar i dina älsklingssynder! Du begär nåd, du vill icke förgås med världen; men du vill

likväl bliva kvar i världens väsende, vill likväl äga världens vänskap och aktning! Herren Kristus vet att göra skillnaden mellan att tänka och tala, och att göra. Han låter icke gäcka sig.

Även de som hava kval av synden, men ändå förbliva i synden, de som lida av världsväsendet, men ändå förbliva slavar under världen, aldrig få kraft att förakta hennes väsende och taga smädelsen på sig, de borde likväl märka, att, om de ock äro av Gud besökta och väckta, de åtminstone icke äro födda av Gud, icke ännu hava den rätta tron; »ty allt det som är fött av Gud, det övervinner världen; och detta är den seger, som har övervunnit världen, vår tro» 1 Joh. 5:4).

Men, det är sant, vi tala ännu om den blott väckte sonen, förrän han kommit till tron, blivit omfamnad av fadern och beklädd med rättfärdighet och starkhet; och se, ändå kunde han icke förbliva i det främmande landet bland svinen. Han hade icke egentlig helgelsekraft - denna meddelas först sedan, när han fick skor på fötterna - men likväl tvangs han av nöden att gå ut från det främmande landet. Man ser ju också hos alla rätt väckta själar, att redan blotta nöden driver dem ut från världen, förrän de ännu kommit till tron.

Och dessutom, har du icke kraft till allt, det gör intet, blott du känner, vad som fattas dig, och har fått det sting i hjärtat, så att du icke kan giva dig till frids, förr än du kommit till det sanna livet. Men att förut vila, vara nöjd och tänka: jag är likväl på väg att varda en kristen, om jag ock icke blivit det - märk, att vara nöjd därmed, det är säkerhet, och gör, att man aldrig blir en kristen. Om födslovärkarna upphöra, blir ingen födelse av. Nej, Herren säger: »Han stod upp och gick.» Där blev verk och gärning.

Men med detta prisvärda allvar, denna älskliga redlighet och uppriktighet förenar sig en benägenhet, som skulle kunna göra hela det påbörjade nådeverket om intet och göra en väckt själ till en farisé, så framt icke Herrens Ande dels med kraftiga varningar, dels på annat sätt motverkade det. Människan är lik en drucken, som aldrig kan gå mitt efter vägen, utan ifrån den ena sidan raglar av till den andra. Antingen vill hon ligga helt säker och sorglös i synden, eller ock vill hon rent av bliva sin egen frälsare. Kristus har icke förgätit att här utmärka den allmänna, djupa benägenheten hos oss.

Han säger, att den förlorade sonen överlade vid sig själv, huru han skulle säga till sin fader: Jag har syndat mot himmelen och inför dig - men låt mig vara såsom en av dina legodrängar. Märk! Om han blott vid framkomsten hade utbrustit i denna bekännelse, så hade den endast bevisat hans hjärtas förkrosselse; men att han där borta i det främmande landet överlade därom, det vittnar, att han själv lade vikt vid sin ödmjukhet och bön och menade, att den var nödvändig för att röra och beveka fadern till barmhärtighet.

Detta är just egenrättfärdigheten. För det första kunde han icke tro, att fadern redan vore så försonad och nådig, att han genast skulle kunna upptaga honom till barn, utan menade, att han först måste »tjäna sig upp», måste erbjuda sig att bliva legodräng. Och för det andra trodde han, att han måste te sig mycket ödmjuk och bedjande; förkrosselse och bön, menade han, skulle beveka fadern. Det nekas icke, att han menade allt uppriktigt; men att han överlade därom, bevisar, att han ansåg det nödigt till faderns bevekande.

Se här, huru Herren Kristus vet, hurudana vi äro: han känner väl vår art. Han har ock väl hunnit skåda detta på de många tusende förlorade söner, som han emottagit. Det är ingen, som så har sett detta, som han. Otaliga äro de arbetande hjärtan, han fått skåda, vilka här krökt sig och tänkt att beveka honom med sin ödmjukhet och bön. Han visste väl att framställa det. Och var finnes en enda omvänd själ, som icke vet med sig, att det är ingenting, som man så hänger vid och tänker på, som huru man må kunna komma fram rätt ödmjuk, förkrossad och bedjande?

Är icke det alla väcktas, ja, även ofta de troendes suckan och tanke: Ack, om jag blott kunde rätt ångra min synd och rätt bedja! Om jag blott vore rätt förkrossad. över min synd, så skulle jag tro Guds nåd för de svåraste synder; men då jag är så hård, så kall och icke kan bedja, som jag bör, så kan jag icke tro, att Gud är mig nådig.

Det är sant, i denna omsorg om ångern och förkrosselsen m. m. ligger också en redlighet, en skäligh och hälsosam rädsla för självbedrägeri, för en falsk bättring och falsk, självtagen tröst; men däruti blandar sig egenrättfärdighetssmittan, när man tycker, att Gud skulle bliva oss nådig, om man bleve så och så förkrossad och bedjande. Vi skulle ju eljest besinna, att ångern och förkrosselsen icke behövas för Gud, utan för oss; att förkrosselsen tjänar icke att beveka Gud för oss, utan att beveka oss för Gud; icke att bereda oss rum i Guds hjärta, utan att bereda Gud rum i vårt hjärta; icke att göra åt folket en beredd Herre, utan att göra åt Herren ett berett folk. Men huru stor förkrosselsen och ångern då måste vara, därom snart mera.

Det andra, som egenrättfärdigheten hänger sig vid, är tjänandet: »gör mig till en legodrång»; d. ä. om jag blott nu kunde bevisa Herren någon trohet! Om jag blott kunde med någon kraft vaka och strida emot synden, och i hela mitt väsende vara from och helig, och sålunda bevisa redligheten av min ånger och tro, så skulle jag tro, att Gud vore mig nådig; men huru kan han eljest vara det? Se, på detta sätt kämpa alla redligt väckta själar att upprätta sin egen rättfärdighet, för att icke såsom alldeles förtappade syndare kasta sig på Kristus. Men låtom oss nu vidare se, huru det går, när det går rätt till.

Vi hava redan sett två bevis på en sann bättring: det första, att sonen hellre ville lida och underkasta sig allt, än förbliva borta från sin fader, hellre bliva en »legodrång»; det andra, att han icke blott tänkte och talade, utan att det blev verklighet, att »han stod upp och gick».

Nu följer det tredje tecknet på bättringens äkthet; och detta består däruti, att sonen på sin bättringsväg aldrig nådde sitt åsyftade mål (nämligen att komma fram, att bedja, att ödmjuka sig), utan ännu var långt ifrån, då fadern överraskade honom med sin nåd (v. 20). Och nu äro vi komna till själva den stora hemligheten av den sanna bättringen.

Märk! Förlorade sonens historia är icke någon händelse, utan en av Kristus sammansatt liknelse, vari han gjorde bilden efter saken, som skulle avbildas. Eljest hade han kunnat säga: Då sonen äntligen kom fram och hade så utgjutit sig i ånger och bön, som han hade beslutit, så varkunnade fadern sig m. m. Nej, det går aldrig så, när det går rätt till. Herren säger: Då han ännu var långt ifrån, såg honom hans fader och varkunnade sig och lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom ömt. - Märk då detta: långt ifrån! Detta är de i anden fattigas ord. Deras klagan är alltid denna, att de äro så långt ifrån vad de borde vara; de kunna icke så ångra, icke så bedja, icke så bättra sig, icke så förkrossas, som de borde, utan äro uti allt långt ifrån.

Men andra finnas, som säga: »Jag har så ångrat, bedit, gjort bättring, som ordet kräver; och då, när jag fann min bättring motsvara ordets fordringar, då visste jag, att tiden var inne, att också tro och tillägna mig nåden.» Dessa borde här vakna och märka, att deras bättring är ett »apverk». Varför så? Varför är icke en sådan bättring sann? Svar: emedan den strider rakt emot skriftens tydliga ord om de rätta verkningarna av lagen (se Rom. 7:7-13); rakt emot ändamålet med lagen (se Rom. 3:19; kap. 5:20); rakt emot dessa ord: då han var långt ifrån; och rakt emot liknelsen om publiken i templet, som »stod långt ifrån och slog sig för sitt bröst» m. m.

Hemligheten är denna: de som lyckas i sin bättring, så att de bliva sådana, som de vilja, kunna så bedja, ångra och bättra sig, som de böra, de hava aldrig sett Moses ansikte avhöljt, hava aldrig känt lagens andliga krav, dess krav på den invärtes människan, utan tagit blott ytan av lagen, slagit sig blott på gärningar, på vissa religiösa iakttagelser, på religionsövningar och ett redbart och fromt leverne, på någon religiös verksamhet m. m., och mot allt, som brustit i den invärtes människan, eller ock i levernet, hava de tröstat sig själva därmed, att »ingen är fullkomlig», och sålunda helt lämnat allt, som var dem svårt.

Om hjärtats regerande och hjärtats nyfödelse hava de icke bekymrat sig. De hava alltså prutat med lagen och avbrutit dess udd; hava själva satt upp ett mål för sin fromhet efter eget tycke, eller efter andra lika ytligt verksamma kristnas regler eller efterdöme; och detta mål sattes då så lagom högt, att de kunna uppnå det. O, de hava dristat sig att flytta den Heliges rāmärken! Och huvudgrunden är, att deras väckelse aldrig varit nog djup, andlig och grundlig. Den, som först är av Anden rätt uppväckt och sedan låter målet stå, där Gud ställt det, d. ä. tager Guds heliga lag, såsom den lyder, och vill rätta sig därefter, den som fått syn på Guds helighet och känner hans krav på hjärtat och på fullkomlighet i

allt, även det innersta, han lärer aldrig säga, att han nått det målet, eller gjort en sådan bättring, bön m. m., som sig borde, utan skall hellre säga: »O, jag är så långt ifrån!»

Många kunna visst medgiva och säga: »Jag är långt ifrån»; men här är fråga om erfarenhet och sanning. Då blir det ofta en gruvlig nöd: jag ser, huru billigt det är, allt vad Gud kräver; jag företager mig det, men kan icke utföra det; jag beder Gud om hjälp, men det blir värre. Synder, som jag förr knappt visste av, bliva mig nu övermäktiga (Rom. 7:7-15). Jag borde då åtminstone förskräckas; nej, då är jag stundtals lättsinnig och säker; jag borde åtminstone bedja allvarligare; nej, då flyga tankarna bort. Och om jag ock är syndig och svag, borde jag likväl vaka och allvarligt strida mot det onda; nej, då följer jag hastigt den första frestelsen. Detta är ju förskräckligt. Och jag ville bryta sönder mig för att bliva annorlunda, men är ännu densamme. Jag flyr till Guds ord; då är mig detta torrt och smaklöst som att tugga på torrt träd. Jag går till nattvarden, och där blir jag dubbelt olycklig. Jag måste frukta, att jag är alldeles av Gud överlämnad till ett ovärdigt sinnelag, att jag icke är av de utvalda, eller att jag begått synd mot den helige Ande.

O, vad det står hårt, o vilken kamp på liv och död det är, innan en hårt egenrättfärdig människa kommer igenom denna trånga port och kan förmås att såsom alldeles förtappad lämna sig på Guds egen blotta barmhärtighet i Kristus, och såsom ogudaktig, såsom hård, säker, skrymtaktig, död, kall, syndbenägen, ja djävulsk, låta taga upp sig, sådan hon är, ur sitt blod, ur syndaävjan, och helt maktlös lämna sig åt den barmhärtige samariten, att blott ligga på hans axlar, på Kristi egen blodsfortjänst!

Nej, man vill nödvändigt känna sig from och levande, innan man vill taga förlåtelse. Andra komma lättare igenom, vartill många omständigheter bidraga; men alla bekänna de: Jag fick nåd, just då jag var som sämst; då jag ännu var »långt ifrån» vad jag strävade efter. Då blir nåden ren nåd, då kommer den såsom en oväntad, salig överraskning; då blir tron icke detta: »Jag fann min bättring vara sådan den borde, och då visste jag, att det tillhörde mig att tro»; nej, tvärtom så: »Jag fann, att jag i allt var långt ifrån, jag tänkte, att det omöjligt nu kunde tillhöra mig att tro, jag sökte tvärtom att bliva mer förskräckt och förkrossad; men då kom Herren med ett evangeliskt ord och tröstade mig, förrän jag tänkte det. Är icke detta, vad här står: Då han ännu var långt ifrån, lopp hans fader emot honom och föll honom om halsen och kysste honom?

Och här är nu skillnaden mellan en självtagen tro och en av Gud verkad tro. Den självtagna är den, som jag själv tager mig, då jag tycker, att jag är därtill värdig och väl beredd; den av Gud verkade är den, som kommer av evangelium, just då, när jag är som mest ovärdig. Och här se vi, av de tre anförda tecknen på den rätta bättringen, huru stor syndanöden måste vara, för att uppfylla sitt ändamål.

Vi hava sett, att syndanöden är då för liten, när du ännu har något i världen dyrare, än Guds nåd, eller ser på gudaktighetens väg något, som är dig för svårt, något, som du icke vill underkasta dig; när du således kan förbliva, där du är, och blott tänker och talar om bättring m. m., men det blir intet mer. För det andra är väckelsen och syndakänedommen icke rätt, när du icke kommer på skam i din bättring, utan röner en hugnande framgång och således får tröst i densamma.

Kommer det åter därefter, att du först gärna vill lida allt, hellre än vara borta ifrån Gud, och att du därför kommer i strid och kamp med ditt onda; men för det andra i sådan kamp, att du därpå blir »brottslig», olycklig, förlägen, att din mun blir »tillstoppad», och du tycker illa om dig själv - se, då kan lagen intet mer uträtta, och då vill Gud icke mer hava dig bedrövad; då är det blott den överflödande nåden, som nu kan giva liv, salighet och kraft.

Men låt oss nu slutligen skåda det saliga mötet mellan fadern och sonen; låt oss se, huru Kristus däri beskriver sitt hjärtelag emot syndare: Och då han ännu var långt ifrån, såg honom hans fader och varkunnade sig över honom och lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom ömt. Fadershjärtat blev för brinnande i honom, då han såg den förlorade och sörjda sonen nalkas; han kunde omöjligt dröja och vänta på hans framkomst, utan då han ännu är långt ifrån, löper fadern honom till mötes, faller honom om halsen och kysser honom.

I Jer. 31:18-20 talar Herren ur sitt hjärta om detta saliga möte med sin ovärdiga, förnedrade och sörjda Efraim: » Är icke Efraim mig en dyrbar son, är han icke ett älsklingsbarn, vilket, ju mer jag bannar

det, jag vårdar desto mer? Därför uppröres mitt hjärta för hans skull, och jag vill förbarma mig över honom. Jag har ofta hört, huru Efraim klagat: Du har späkt mig, och jag har blivit späkt, såsom en otämd kalv. Omvänd mig, så varder jag omvänd; ty du, Herre, är min Gud. Ty sedan jag har vänt tillbaka, vill jag ångra mig, och sedan jag kommit till besinning, vill jag slå mig på länden, blygas och skämmas, ty jag har burit min ungdoms skam.»

Märk Herrens ord: »Därför uppröres mitt hjärta för hans skull, och jag vill förbarma mig över honom!» - Och då sonen med matta, vacklande steg går, säger Kristus här, att fadern löper, d. ä. syndaren kan aldrig vara så angelägen om att få nåd, att icke Gud är mycket angelägnare att få giva nåd. Och här höres icke ett enda ord av förebråelse. Erinrom oss sonens gruvliga brottslighet, huru ovärdigt han övergiver och föraktar sin fader, förslösar sitt arv, lever i grova laster, lever med svinen - och nu är allt förgätet, dött och begravet!

Så oren och förnedrad sonen är, faller fadern honom om halsen, gråter det förbarmande fadershjärtats tårar och kysser honom, glad att ännu en gång få omfamna sitt sörjda barn. Han säger: Nu måste man glädjas; ty denne min son var död och har fått liv igen; han var förlorad och är återfunnen (v. 24,32); och nu skall den yppersta klädningen fram och ring på hans hand och skor på hans fötter; och nu skall den »gödda kalven» fram, och det bliva fröjdefest i huset! - och icke ett enda ord av förebråelse. Detta gjorde den »yppersta klädningen». Kristi rättfärdighet övertäcker rikligen all synd. Då får ingen förebråelse höras.

Låtom oss aldrig förgäta, att Kristus med allt detta beskriver sig själv och oss - beskriver sitt hjärtelag emot syndare, samt att det angår dig och mig. O, då kan jag ju vara så lycklig, som om jag redan vore i himmelen! Ty då vet jag ju alldeles bestämt, huru Herren dömer i den allra angelägnaste saken. Då ser jag, huru Gud emottager och betraktar mig. Vem skulle jag då i fråga om Gud tro mer än honom själv? Vem i himmelen eller på jorden kan bättre säga, huru Herren är sinnad, än Kristus själv?

Vad i hela världen är då visare och tryggare än detta, som han själv sagt? Och här ser jag, att om jag ock varit eller nu är lika djupt sjunken och ovärdig, som denne son - först en nedrig avfälling ifrån Gud; sedan sölad i alla grova synder och laster; äntligen i min bättring olycklig, stadd blott på halva vägen, »långt ifrån» målet, i allt brottslig, vanmäktig, kall, död - så skall det likväl vara en glädje för Gud och hans änglar, om jag blott låter skänka mig nåd. O, då vågar jag icke misströsta. Bort sorg! Bort misströstan! Herren själv har detta sagt!

Vi gå nu åter till texten. Sedan fadern redan hade omfamnat och kysst sin son, framkommer denne ännu med den ångerfulla bekännelsen: »Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig, och är icke mer värd att kallas din son.» Faderns kärlek och omfamning hade icke gjort hans syndakänsla om intet! Nej, tvärt om var väl ångern aldrig så djup, öm och bitter, som just nu.

Just nådens storhet gör, att min synd är mig ännu ovärdigare och bittrare. Om Gud icke vore så övermåttan nådig, så vore min synd mindre otillbörlig och för mitt hjärta mindre förkrossande, men att den himmelske Fadern ännu för mig, förtappade syndaslav, skall hysa ett så hult och brinnande faderssinne, det bryter mig alldeles hjärtat sönder, det kommer mig att brista och försmälta.

Såsom Luther säger om Adam, vilken, ehuru fallen och bävande, likväl framträder med ursäkter, undskyllningar och avoghet mot Herren själv: »Hade Gud genast sagt: Adam, du har syndat, men jag vill tillgiva dig din synd, då skulle Adam på det högsta hava förbannat synden samt ödmjukligen och utan skrymtan erkänt densamma.»

Det är således en villfarelse, när man menar, att nåden och tron skola, göra slut på syndaångern. Nej, tvärt om! Nåden och tron göra dels synden ännu ovärdigare, dels verka de i människan en öm och grannlaga ande, som nu vakar på sin väns ögon, och därav bliva synderna mycket mer fint och skarpt anmärkta och kända. Därför blir syndakänslan tvärt om större genom den saliga trosföreningen med. Frälsaren, ehuru den nu är en sorg med tro och barnaskap, icke en trälens bävan.

Märk, sonen utelämnade nu i sin bekännelse orden: »Låt mig vara såsom en av dina legodrängar.» Han hade av faderns stora barmhärtighet och omfamning kommit till den förtröstan, att han hade att hoppas

något bättre, än att bliva dräng. Dessutom synes hans bekännelse hava blivit avbruten av faderns befallning om den »yppersta klädningen»; ty just då, när sonen talar om sina synder, befaller fadern att frambara klädningen. Denna klädning blev svaret på syndabekännelsen. När sonen frambar sin beslutade bekännelse: »Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig» m. m., svarade fadern honom intet, utan vände sig till tjänarna med. befallning om den yppersta klädningen, liksom för att visa, att han icke ens behövde denna bekännelse för att bevekas till barmhärtighet, utan redan hade färdig en klädnad, som skulle överskylla allting.

Vi vilja nu betrakta orden: »Bären fram den yppersta klädningen» m. m. och vi skola däri finna ord och saker, för vilka man aldrig i evigheten kan nog prisa den käre Herren - men för vilkas betraktande man väl må särskilt bedja: Herre, hjälp oss! Öppna oss ögonen!

De flesta och anderikaste skrifttolkare hava varit ense därom, att dessa ord om klädningen, ringen, skorna m. m. icke voro blotta fyllnadsord för liknelsen, utan vart och ett hade sin motsvarande andliga betydelse, vilken vi ock snart vilja betrakta. Men märk här först, att om vi ock skulle antaga, att dessa ord om klädningen, ringen ni. m. blott fordrades för liknelsens fullständighet och tillsammantagna blott skola beteckna, att fadern på sin återkomne son utöste all sin barmhärtighets rikedom, så blir det ännu en märkvärdig omständighet övrig, den nämligen: varför säger Kristus, att just den »yppersta klädningen» skulle fram och klädas på den förlorade sonen? Fadern hade ju kunnat säga: Bären fram en god, en ren, en skön klädning?

Vad menar Herren, då han så författar orden? Låtom oss väl ihågkomma, att det är Herren Kristus, det gudomliga allvaret och sanningen som talar detta. Och han talar dock här något, som icke äger sin grund i en naturlig händelse, utan är alldeles eget. Ty uti händelsen, att en ovärdigt förlupen son återkommer, ligger ingen naturlig grund och nödvändighet, att just han skall hava den bästa klädningen, liksom det icke finnes någon naturlig grund, varför fadern just måste se honom på avstånd; utan i en naturlig händelse är det lika möjligt, att sonen kommer helt obemärkt fram till huset och överraskar fadern. Nej, dylika ord i liknelsen äro sådana, som Kristus tagit från själva saken, som skulle avbildas, och icke därför att den begagnade liknelsen fordrade sådana tillägg.

Då frågas med skäl: Vad vill Kristus giva tillkänna, när han i faderns mun lägger orden: »Bären fram den yppersta klädningen»? Orsaken var den, att det var den ovärdigaste sonen i huset, som skulle skylas och prydas med densamma! Den djupast fallne gjorde ju den största glädjen, när han återkom. Eller är icke detta alldeles detsamma, som allt Guds evangelium lär oss, att »varest synden överflödade, där överflödade nåden ännu mer» - att om du är den »främste bland syndare, Gud vill främst på dig bevisa sin långmodighet» (1 Tim. 1); »att du måtte komma till besinning och blygas och icke mer upplåta din mun för din skarns skull, när jag förlåter dig allt vad du har gjort, säger Herren, Herren» (Hes. 16:63); »ty du får dubbelt igen av Herrens hand för alla dina syndastraff» (Jes. 40:2), »och nåd för nåd» (Joh. 1:16). »På det du måtte komma till besinning och blygas», säger Herren.

Tänk vilken salig blygsel den förlorade sonen måste känna, när han med allt, som han visste med sig, sitt föraktliga övergivande av fadern, sitt arvs förslösande, sitt lastbara leverne m. in., icke blott nådefullt emottages, utan också skall prydas med den yppersta klädningen! han, den ovärdigaste, skall få den största nåd!

Men det är ju ock vad allt evangelium visar, nämligen att Guds hjärta icke har någon större lust, än att med oväntad nåd göra syndare saligt blygsfulla; att han har intet kärare skådespel, än att se denna saliga förlägenhet, vari syndaren då råkar, när han såsom den allra ovärdigaste förbrytare mot sin Gud likväl får den största nåd, såsom den orenaste får den yppersta klädningen. Vi finna ock, huru den nådige Herren i andra liknelser framställt alldeles detsamma, t. ex. då han säger, att just de som hade stått hela dagen fåfänga på torget och blott arbetat en timme, de fingo en skänk av vingårdsherren, när de kände och erkände sin skam; men de som hade burit dagens tunga och hetta, de fingo icke det ringaste till skänks, utan jämnt och nätt, vad de hade förtjänat, och därjämte bortvisades de med bannor, när de knorrade.

Likaså blir publikanen, som tillbörligen skämdes för sina många medvetna synder, så att han icke vågade upplyfta ögonen, rättfärdigad framför den andre, som hade många onekliga förtjänster. En

sådan ordning har Gud fastställt, för att djupt förödmjuka Adams stolta släkte. »Han har inneslutit allt under synd, på det han skall förbarma sig över alla.»

Om nu någon ville säga: »Så skola vi då synda, på det nåden må överflöda», då hava vi först Pauli välbekanta svar i Rom. 6:e kap., och sedan tillägga vi: Synder fattas dig icke; icke behöver du synda mer, på det synden skall överflöda! Nej tvärtom, upphör att synda, sätt en gång en damm för dina synder, så skall du känna deras överflödande.

Av lagen - icke av laglösheten - kommer syndens kännedom; »lagen kom också in - bortkastades icke - på det att överträdelsen skulle överflöda». Så står det. Därför, lär blott att känna de synder, du har, så har du genast överflödande synd.

Men den stora, utesägliga tröst, som Herren Kristus här giver, är den, att om du har råkat så olyckligt i syndens och satans våld, att du icke blott tycker dig vara den allra värsta syndare, utan du ock verkligen är den vederstyggligaste, som jorden har burit, så skall det likväl icke hindra, att icke du kan bliva den högst benådade; ty så alldeles har Herren förtrampat och förkastat all vår värdighet, när det gäller frågan om benådning inför Gud; så alldeles har han inneslutit allt under synden, på det att han skall förbarma sig över alla, att när den ovärdigaste, mest förtappade syndaslav återkommer, det är hans största lust att giva honom denna den allra största nåd och därmed göra honom allra mest saligt blygsfull. I himmelen skola ock inga saliga andar så starkt och skönt utropa Lammets ära, som just de ovärdigaste syndare. Sådant visar sig ock redan här på jorden.

Men vi återkomma till texten. Det är utom allt tvivel, att Kristus ville beteckna något särskilt andligt gott med var och en gåva, som den förlorade sonen erhöll. Och vad kunde då Herren mena med den »yppersta klädningen» De trogna veta det väl. Kunde de blott så tro och ihågkomma denna härliga skrud, som de av ordet se och förstå dess betydelse! Men vi vilja likväl anföra några ställen i skriften, som skola gjuta ett högre ljus över den härliga klädnaden.

Då Herren för en stund öppnade himmelens port för Johannes öga, och han framför Lammets tron såg en stor, oräknelig skara, klädd i fotsida vita kläder, frågade en av himmelens äldsta honom: »Vilka äro dessa, som äro klädda i de vita fotsida kläderna, och varifrån hava de kommit?» Men Johannes undandrog sig att svara, sägande: »Herre, du vet det!» Då sade den himmelske medborgaren: »Dessa äro de, som komma ur den stora bedrövelsen, och de hava tvagit sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod. Därför äro de inför Guds tron» (Uppb. 7).

Märk först: »de komma ur den stora bedrövelsen.» Nu är det sant, att vi måste genom mycken och mångahanda bedrövelse ingå i Guds rike; men den enda bedrövelse, som tjänar till ett bestämt kännetecken på den saliga skaran, är den bedrövelse, som driver till Lammets blod och stillas blott genom tvagningen i detta (2 Kor. 7:10). De hava haft stor bedrövelse, men tvagit sina kläder i Lammets blod. Där hava vi ock den förlorade sonens nöd och bedrövelse, som drev honom tillbaka till fadern; där hava vi ett dylikt sammanhang som mellan orden: »Och han sade: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig» m. m.

Då - märk, då sade fadern till tjänarna: »Bären fram den yppersta klädningen och kläden honom däruti.» - Men en klädnad, som blivit vit i Lammets blod, vad betecknar den annat, än Kristi blods förtjänst, oss tillräknad, oss påklädd? »Ty blodet är det, som bringar försoning, genom själen, som är däri» (3 Mos. 17:11). Så se vi då, att den »yppersta klädningen» är intet annat, än Kristi rättfärdighets mantel (Jes. 61:10), såsom det ock i tydliga ord står i samma Uppb. kap. 19: »Men linnet är de heligas rättfärdighet.»

Ännu ett exempel av sådant påklädande. Ut i Sak. 3 kap. sade Herren om Josua: »Är icke denne en brand, ryckt utur elden? Och Josua var klädd i orena kläder och stod inför ängeln (förbundets ängel, Kristus, efter han är den, som borttager synder, v. 4); och ängeln sade till dem, som stodo inför honom sålunda: Tagen de orena kläderna utav honom! Och han sade själv till honom (Josua): Se, jag borttager ifrån dig din skuld och vill kläda dig i högtidsdräkt.» - Hava vi icke åter här den förlorade sonen, »såsom en brand ryckt utur elden», stående i sina »orena kläder» framför Herren? Och vad voro de

orena kläderna? Och vad fick han i deras ställe? Svar: »Se, jag borttager ifrån dig din skuld och vill kläda dig i högtidsdräkt.»

Ja, då Herren Kristus, som själv sagt: »Mitt blod varder utgjutet till syndernas förlåtelse», här vill i korta ord teckna de stora gåvor, som den himmelske Fadern giver en igenkommen son, var det naturligt, att han först skulle nämna denna allra största, försoningen genom hans blod, vilken gåva lägger grund för hela nådaståndet, vari sonen nu skulle insättas, och är grunden till alla de andra gåvor, som sonen erhö. Skriften talar visserligen om två slags andlig klädnad. Paulus säger t. ex. Kol. 3: »Ikläden eder därför, såsom Guds utkorade, heliga och älskade, en hjärtlig barmhärtighet, mildhet, ödmjukhet» in. m.

Men detta är icke den »yppersta klädningen», är icke »högtidsdräkten», varmed man kan stå för konungen, utan är Guds barns vardagsdräkt, med vilken de skola leva bland människor; men här talas om den yppersta klädningen, som betäcker synderna och består inför Gud.

Här hava vi således själva den stora huvudgåvan, som gör oss värdiga inför Gud - och här den stora hemligheten i nådens rike - hemligheten av den besynnerliga och höga nåd, varmed Gud kan emottaga de allra värsta syndare, hemligheten av det besynnerligt orubbliga nådaståndet, vari de trogna leva, och varigenom aldrig mer någon synd tillräknas dem, ehuru de icke äro fullkomligt rena, utan synden alltid låder vid dem. Att de ändå äro beständigt täcka och älskliga för Guds ögon, att de ändå i skriften kallas helgon, att de leva under ett nåderike, som är så väldigt över gärningarna, som himmelen är hög över jorden, så att de för alla sina förseelser icke ett ögonblick förlora sitt höga värde, sin rättfärdighet och älsklighet för Gud; det kommer allt av denna hemliga, för oss osynliga, men för Gud beständigt skinande yppersta klädningen.

Men vilken beklagansvärd jämmer och nöd är det icke, att vi aldrig kunna behålla denna härliga skrud för våra trosögon, utan beständigt åter förgäta den och se blott på våra egna kläder, blott på oss själva och vår egen rättfärdighet! Om icke för annat, så kunde man blott för denna nöd önska sig snart få fara hädan. Vårt hjärta är igenom Adams fall så fördärvat, att allt vad Gud säger oss är oss genast ett intet, så snart vi icke se det med de yttre ögonen.

När den yppersta klädningen icke består i något, som finnes hos oss, därför icke heller synes hos oss, utan består i Kristi egen rättfärdighet, så är det oss genast, som om den icke alls vore till, och vi framleva så våra dagar, som om ingen Kristus och ingen skänkt rättfärdighet funnes till, utan liksom om man hade lärt oss, att vi skola bestå inför Gud i vår egen rättfärdighet. Så kan vårt arga hjärta, vår otro och djävulen göra till lögn, ja, till intet allt vad Gud förkunnat oss genom en stor hop med vittnen. De vittna såsom med en mun om denna kostliga klädnad.

Hos Jesajas säger bruden eller den trogna själen: »Jag vill glädja mig i Herren. Min själ fröjde sig i min Gud! ty han har klätt mig i segerskrud och dragit uppå mig rättfärdighetens mantel» m. m. (kap. 61: 10). Hos Hesekiel säger Herren till bruden: »Jag tvådde dig med vatten och jag sköljde ditt blod av dig och klädde dig i stickat tyg och satte på dig skor av tahasskinn - och din skönhet var fullkomlig genom min prydnad, vilken jag hade satt på dig» (kap. 16).

Hos Sakarja säger ängeln: »Se, jag borttager ifrån dig din skuld och vill kläda dig i högtidsdräkt» (kap. 3). David säger till Herren: »Konungadöttrar har du bland dina älskade; smyckad i guld från Ofir står drottningen på din högra sida» (Ps. 45). Paulus säger: »I, så många som hava blivit döpta till Kristus, haven iklätt eder Kristus» (Gal. 3). Johannes säger: »Linnet är de heligas rättfärdighet; de hava tvagit sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod.» Och Kristus själv säger: »Bären fram den yppersta klädningen och kläden honom däruti.»

Se denna lysande rad av vittnen, se, vad de alla liksom med en mun intyga - men, det gäller alls intet! Vårt arga hjärta gör allt detta till intet, till lögn, så snart vi hos oss själva icke se något härligt, utan tvärt om synd och orenlighet. Visst är det jämmerligt; visst kan man önska förlossning från ett så fördärvat hjärta, som gör Gud till ljugare och ständigt berövar oss den glädje, som vi med rätta skulle hava.

Men som allt Guds evangelium talar om denna yppersta klädning, skola vi nu sluta, sedan vi först ännu tillagt två anmärkningar vid vår text. Fadern säger: »Bären fram den yppersta klädningen» m. m. Han säger icke: Gören en klädnad; allra minst säger han, att sonen skulle få ämnen och tid till att själv göra sig en klädnad; utan så: Bären fram den yppersta klädningen! Den var således förut färdig, innan sonen kom igen. O, en dyrbar och viktig lärdom! Kristi rättfärdighet står färdig för var och en och väntar på syndaren, om han blott kommer och låter påkläda sig den. Paulus säger: »Vi blevo försonade med Gud genom hans Sons död, medan vi voro fiender - medan vi ännu voro syndare» (Rom. 5). Och åter: »Gud försonade i Kristus världen med sig» - märk hela världen, icke de omvända blott! Luther talar om sofisternas falska dröm, vilka mena, att Kristi rättfärdighet skall vara en i oss ingjuten nåd, skall vara Kristi helighet och dygder, återspeglade i oss genom Andens verk i oss.

O, vilket fint mästerverk av djävulen, för att beröva arma själar hela trösten och nyttan av Kristi rättfärdighet! Nej, Kristi helighet, återspeglad i oss, är väl ett förträffligt verk, men alldeles icke den rättfärdighet, som består inför Guds lågande eldsögon, utan hör till den aldrig här fulländade helgelsen. Nej, den rättfärdighet, som utgör den yppersta klädningen, och som består inför Gud, är Kristi egen rättfärdighet, vilken han här på jorden i egen person fullbordade, och vilken helt skänkes och tillägnas den nedslagne syndaren, så snart han med tron flyr till Kristus. Den består helt och hållet blott däruti, att Kristus var född under lagen och var för oss gjord till synd; att han i vårt ställe var, gjorde och led allt, som vi bort vara, göra och lida, och vilket, när vi med tron omfatta det, så alldeles skänkes och tillägnas oss, som om vi själva varit, gjort och lidit det i egna personer - »vi hålla så före», säger aposteln, »att en har dött för alla, och därför hava alla dött»; - »ty den, som icke visste av synd, har Gud för oss gjort till synd, på det att vi skulle varda Guds rättfärdighet (märk) i honom» (2 Kor. 5). »Därför skall detta vara hans namn, därmed man skall kalla honom: Herren vår rättfärdighet!» (Se och märk Jer. 23:6.)

Kristi blodsvettning är en fullt gällande syndaånger; Kristi uppstungna hjärta är mitt helt rena hjärta; Kristi genomborrade händer och Kristi fromhet, andakt, kärleksverk, bön m. m. äro min fromhet, mina kärleksverk, min bön o. s. v. »Men», säger Luther, »denna rättfärdighet är alldeles hemlig och fördold, icke blott för världen, utan ock för de heliga; ty hon är icke ens en tanke, ett ord eller verk i oss själva (såsom sofisterna drömma, att den är något i vårt hjärta ingjutet), utan alldeles utom och över oss, nämligen Kristi gång till Fadern (d. ä. hans lidande, död, uppståndelse); ja hon är ock satt utom våra sinnen och ögon, så att vi icke kunna se och känna henne, utan måste omfatta henne blott med tron på Kristi, den eviga sanningens ord, som säger, att han själv är vår rättfärdighet.

Det är ju en underlig rättfärdighet, att vi skola hava rättfärdighet så, att den är intet verk, ingen tanke, korteligen, alldeles intet i oss, utan alldeles utom oss, i Kristus, och blir likväl sannfärdeligen vår genom hans skänk och så helt och hållet vår egen, som vore hon genom oss själva förvärvat! Vem kunde förstå, att det kallas rättfärdighet, då jag intet gör eller lider, ja, intet tänker eller känner, och i mig finnes alldeles intet, för vars skull jag varder för Gud behaglig och salig, utan jag helt ser bort ifrån mig själv och håller mig blott till Kristus?»

Se, så förstår jag vad Kristi rättfärdighet är, nämligen något, som är färdigt och väntar på oss, alltsedan han utropade: »Det är fullkomnat» - väntar på oss, att vi blott komma och låta ikläda oss den. »Kan detta ske eller icke, är nåden given dock. Om vi oss därtill skicke, så få vi gåvan ock; Men om vi den förskjuta, är gåvan likväl till. Vill du ej livet njuta, så dö då, som du vill.»

Det andra, som borde anmärkas, var, att det ord i grundtexten, som Kristus här begagnar på »klädnad», egentligen betyder en lång, fotsid klädnad, en stola. Därvid må först märkas, att en sådan fotsid klädnad plägade utmärka fria, ansedda personer - och den förlorade sonen och alla syndare, som äro klädda i Kristi rättfärdighet, äro i sanning inför Gud fria och höga personer, konungasöner, Kristi bröder och medarvingar. Men vi vilja ihågkomma ännu en annan kostlig omständighet vid denna fotsida klädnad, den nämligen, att rättfärdighetens mantel skyler även vara fötter, d. ä. vår vandel; såsom Luther säger: »Kristi rättfärdighet gör både våra personer och vårt leverne för Gud behagliga.»

Det finnes kristna, som både förstå och älska Herrens vägar, men sällan hava riktig tröst, emedan de stöta sig på sitt eget leverne, vilket i något visst avseende är något mer felaktigt; och de säga: »Jag skulle väl tro förlåtelse för alla synder, om jag blott kunde leva, som en kristen ägnar och anstår; men

det är påtagliga fel i mitt leverne!» o. s. v. - Käre, detta är visst illa och beklagansvärt; men vad är synd, om icke fel i levernet och i kristendomens bevisning? Vad gagn hade vi av Kristi rättfärdighet, om icke alla dessa fel vore överskylda, om vi icke helt och hållet med allt vad i oss är, inre och yttre brister, vore överskylda?

En kristen är därför i ett sådant rike, där ingenting får skada honom, ingen synd honom tillräknas, så länge han är i Kristus. Såsom skriften säger: »Salig är den man, vilken Gud icke tillräknar synd» - det står icke: vilken ingen synd har, utan: vilken ingen synd tillräknas. Detta gör den fotsida, vita klädnaden; den skyler även mina fötter, d. ä. Kristi rättfärdighet gör både min person och mitt leverne för Gud behagliga.

Om ringen, skorna, den gödda kalven m. m. kunna vi tala mer kort; ty blott vi väl känna den yppersta klädningen, blott vi leva i tron på Kristi rättfärdighet, så följer allt detta övriga av sig självt. Det är ordet om Kristi rättfärdighet, som är trons egentliga livsnäring.

Ringen var hos romarna ett tecken till en friboren person, eller att någon var son och icke träl; hos grekerna betecknade ringen högt stånd och rikedom; men som den av ålder varit begagnad att försegla med, hava de gamla här med ringen i synnerhet förstått »Andens vittnesbörd och besegling», enligt 2 Kor. 1:22; Rom. 18: 15-16. I detta sista språk hava vi ringens hela betydelse: »I haven icke fått träldomens ande åter till räddhåga, utan I haven fått barnaskapets Ande, i vilken vi ropa: Abba, Fader! Anden själv vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn. Men äro vi barn, så äro vi ock arvingar» m. m.

Nu, den som fått ringen, vittnesbördet, den vet det. Den som icke fått det, han vakte sig för liknöjdhet därom; men han vakte sig för att söka den i känslan, förrän han trott Guds vittnesbörd om sin Son och tagit Gud på orden.

Skor på fötterna. Som fötterna beteckna vandring, och man alltid vandrar bättre med skor än utan, så betecknas här med skor den nya helgelsekraften, som i synnerhet följer på vittnesbördet och vissheten om barnskapet; ty då blir där ett liv, en lust och en kraft till Kristi efterföljelse, så att man glatt löper Guds buds väg, såsom David säger: »Jag vill löpa dina buds väg; ty du tröstar mitt hjärta» (Ps. 119). Då säger man: »Jag gör nu med nöje, vad förr varit svårt»; eller med Johannes: »Hans bud äro icke tunga.»

Och se här ordningen: först kläderna, därpå ringen, vittnesbördet, och så skor, helgelsekraft. Efter den ordningen går det. Men om helgelsekraften har här förut varit mycket talat, därför nu icke mer därom.

Gästabudet eller fröjdefesten är endels lätt att förstå. Den är en hemkomstglädje och fröjdefest, såväl för den benådade syndaren som för Gud och hans änglar; enligt Kristi ord: »Om någon upplåter dörren, skall jag ingå till honom och hålla måltid (gästabud), med honom och han med mig.» Naturligt är, att den skall fröjdas, som nu ser sig som en brand ryckt ur elden, har förlåtelse för alla sina synder, är klädd i Kristi egen rättfärdighet, är med Frälsaren på det innerligaste förenad och har den helige Ande i sitt hjärta.

Vore icke tron ännu omhöljd av dunkelhet, skulle vi väl dö av fröjd. Somliga själar, helst de, som varit i djupare mörker, få ock smaka så utsägliga ting och bliva så druckna av Guds Inses rika håvor, att deras jordiska hydda knappt uthärdar det. Men det är nödigt att märka, att Guds utdelning häruti är högst olika. Det enda, som här är väsentligt, är, att var och en måste få den gödda kalven slaktad till sitt gästabud, d. ä. att Kristus, offrad för oss, blir min och blir mitt hjärtas högsta glädje. Angående den glädje, som varder i himmelen över en återkommen syndare, säger här Fadern utsägligt ljuvliga ord: »låt oss äta och göra oss glada; ty denne min son var död och har fått liv igen; han var förlorad och är återfunnen.»

Detta är en sådan beskrivning på Guds kärlek, som vi aldrig här i tiden få in i hjärtat, aldrig kunna rätt tro. Det hjälper icke, att Kristus har sagt det, och att vi eljest i allt vilja tro honom. Här kunna vi dock icke tro honom. Vår tro om Guds kärlek och sinne emot oss stiger icke gärna högre, än att vi tro, det han förlåter oss våra synder och av nåd upptager oss till barn och vänner; men att vi skulle utgöra en glädje för Gud och hans änglar - vi, arma, ovärdiga syndare - nej, det går icke in i vårt hjärta.

Emellertid har Herren själv sagt det. Visst borde vi tillbedjande böja oss för hans sanning och erkänna: »För Gud är ingenting omöjligt.» Han kan ock hava ett sådant hjärta. Himmelen och jorden skola förgås, men hans ord skola icke förgås. Och han säger i alla tre liknelserna och i tydliga ord, att »det varder glädje inför Gud och hans änglar över en enda syndare, som bättrar sig.»

Om den äldre sonen torde vi få tala under en särskild rubrik. Vi sluta då här. Den förlorade sonen och hans återkomst förblir dock ett outsägligt och outtömligt ämne till lärdom, tröst och salig förlustelse. Gud give oss nåd. att aldrig, aldrig glömma det, utan under jämmerdalens sorger och alla anfäktningar beständigt igen återkomma till detta ämne!

* Huru fariséerna både äro den äldre sonen och tillika legodrängar, förklarar Paulus i Gal. 4:1; men sådana trälsöner, säger han, »skola utdrivas och icke ärva med den frias son», v. 22-30, jämför kap. 3:10.

- **C-O Rosenius 1852** (nionde årg)

© **Pietisten 2014**

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikets tillväxt.
www.pietisten.com